

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

41022

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Akın GÜRLEK* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 13.02.2026

Yılmaz HUN

İğdir Milletvekili

Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre İzmir'de yaşayan 16 yaşındaki lise öğrencisi A.K.'nin sosyal medya hesabında yaptığı paylaşımlar gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı ve ardından tutuklanarak İzmir Aliğa Şakran Çocuk Ceza İnfaz Kurumu'na gönderildiği belirtilmektedir. Aynı süreçte R.S. isimli çocuk ile birlikte Rojava protestoları gerekçe gösterilerek çok sayıda çocuğun da tutuklandığı ifade edilmektedir. Eğitim hayatına devam eden çocukların sosyal medya paylaşımları veya protesto eylemlerine katıldıkları iddiasıyla özgürlüklerinden yoksun bırakılması; çocuk hakları, ifade özgürlüğü ve yargı süreçlerinde ölçülülük ilkeleri bakımından son derece kaygı verici bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

Kamuoyuna yansıyan iddialara göre A.K.'nin cezaevine giriş sürecinde üstü çıplak şekilde aramaya maruz bırakıldığı, kaldığı koğuştaki diğer çocuklar tarafından darp edildiği, başının duvara vurulduğu ve fiziksel şiddete uğradığı ileri sürülmektedir. Devlet koruması altında olması gereken bir çocuğun ceza infaz kurumunda bu tür ağır hak ihlallerine maruz kalması, çocukların korunmasına ilişkin anayasal yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Bir öğrencinin saç örgüsünü gösteren ya da günlük yaşamına ilişkin paylaşımlarının suç unsuru olarak değerlendirilmesi; hukukun temel ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi yargı mekanizmasının çocuklar üzerinde baskı aracına dönüştürüldüğü yönündeki endişeleri artırmaktadır. Saç örme gibi kültürel ve gündelik bir pratiğin kriminalize edilmesi, suçun maddi unsurlarından uzak, yoruma dayalı ve keyfi uygulamaların önünü açmaktadır. Çocukların kişisel gelişim alanlarının bu şekilde yargısal müdahaleye konu edilmesi hem ifade özgürlüğüne hem de çocukların korunmasına ilişkin ulusal ve uluslararası yükümlülüklerle açık biçimde aykırıdır.

Bununla birlikte eğitim çağındaki çocukların tutuklu yargılanması yalnızca bireysel özgürlüklerin ihlali anlamına gelmemektedir. Aynı zamanda eğitim hakkının fiilen ortadan kaldırılması sonucunu doğurmaktadır. Okul çağındaki çocukların ceza infaz kurumlarında tutulması pedagojik gelişimleri, sosyal uyumları ve psikolojik sağlıkları üzerinde telafisi güç zararlar yaratmaktadır. Devletin çocuklara karşı koruyucu ve destekleyici sorumluluğu bulunurken tutuklama tedbirinin kolaylıkla uygulanması, çocukları toplumsal yaşamdan koparan cezalandırıcı bir yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir.

Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37'nci maddesi, çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılmasının ancak son çare olarak ve mümkün olan en kısa süre için uygulanabileceğini açık biçimde düzenlemektedir. Aynı sözleşmenin 28'inci maddesi çocukların eğitim hakkını güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi işkence ve kötü muameleyi yasaklamakta, 5'inci maddesi ise kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkını koruma altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yerleşik içtihatlarında tutuklama tedbirinin istisnai bir yöntem olduğu ve özellikle çocuklar açısından çok daha dar yorumlanması gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu uluslararası yükümlülüklerle rağmen sosyal medya paylaşımları veya protesto eylemleri gerekçe gösterilerek çocukların tutuklanması; çocuk adalet sisteminin rehabilitasyon ve koruma esasından uzaklaştırılarak cezalandırma eksenine kaydırıldığı yönünde ciddi endişeler yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

1. İzmir'de 16 yaşındaki A.K.'nin tutuklanmasına dayanak gösterilen suç isnadı ve somut deliller nelerdir?
2. A.K.'nin ceza infaz kurumuna giriş sürecinde üstü çıplak şekilde aramaya maruz bırakıldığı iddiaları hakkında Bakanlığınız tarafından idari veya adli bir soruşturma başlatılmış mıdır?
3. A.K.'nin cezaevinde diğer çocuklar tarafından darp edildiği, fiziksel şiddete maruz kaldığı ve başının duvara vurulduğu yönündeki iddialar hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
4. Ceza infaz kurumlarında çocukların fiziksel güvenliğinin sağlanması ve şiddet olaylarının önlenmesi amacıyla hangi denetim ve izleme mekanizmaları uygulanmaktadır?

5. A.K. ve R.S. hakkında tutuklama tedbiri uygulanmadan önce adli kontrol, rehberlik, danışmanlık veya benzeri alternatif tedbirler değerlendirilmiş midir?
6. Son beş yıl içerisinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek haklarında soruşturma yürütülen ve tutuklanan çocuk sayısı kaçtır?
7. Çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılmasının son çare olması gerektiği yönündeki uluslararası sözleşmeler doğrultusunda Bakanlığınızın yürüttüğü özel bir politika veya eylem planı bulunmakta mıdır?
8. Tutukluların eğitim haklarının kesintiye uğramaması amacıyla ceza infaz kurumlarında hangi somut uygulamalar yürütülmektedir?
9. Çocuk tutukluların psikolojik, sosyal ve pedagojik gelişimlerinin korunması amacıyla ceza infaz kurumlarında hangi uzman destek mekanizmaları bulunmaktadır?
10. Çocuklara yönelik çıplak arama uygulamalarının önlenmesine ilişkin Bakanlığınız tarafından yürütülen herhangi bir düzenleme, denetim veya eğitim programı bulunmakta mıdır?
11. Söz konusu olayların çocuk hakları ve çocuğun üstün yararı ilkesi açısından incelenmesine yönelik Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari veya hukuki denetim başlatılması planlanmakta mıdır?